

Suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämiseksi ja Vantaan päätös järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti

VD/5817/00.01.01.01/2023

PT/STV/EV/JR/MT

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti mm. työllisyydestä, elinvoimasta ja taloudesta. Kaupunginhallitus päättää myös mm. kaupungin puhevallan käyttämisestä, esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille sekä koko kaupunkia koskevista sopimuksista. Kuntalain (410/2015) 4 luvun 14 §:n 1 momentin mukaisesti kunnan päätösvaltaa käyttää valtuusto tarkoittaen, että päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto ole itse siirtänyt kuntalain 91 §:n tai erityislain nojalla toimivaltaansa kunnan muille viranomaisille. Valtuuston päätösvaltaan on katsottu kuuluvan mm. kunnan kannan ottamisen tärkeissä kuntaa koskevissa asioissa. Tämän päätösesityksen kohteena olevien asioiden voidaan katsoa kuuluvan valtuuston päätösvaltaan, koska niissä on kyse tärkeistä Vantaan kaupunkia koskevista asioista, joissa valtuusto ei ole nimenomaisesti siirtänyt toimivaltaansa muulle toimielimelle.

Tämä päätösesitys perusteluineen koskee *laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023, jäljempänä järjestämislaki)* 15 §:ssä säädettyjen kunnan ilmoitusvelvollisuuksien täyttämistä. Sen 2 momentin mukaan kunnan, joka on päättänyt järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, on toimitettava tätä koskeva päätös työ- ja elinkeinoministeriölle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Samassa yhteydessä on 4 momentin mukaan toimitettava *suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämiseksi*, jonka sisällölliset kriteerit määritellään samassa momentissa. Lain *työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta (383/2023, jäljempänä voimaansaattamislaki)* 3 §:n 1 momentin mukaan kunnan on toimitettava em. asiakirjat ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi työ- ja elinkeinoministeriölle viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2023. Jos ilmoitusta ei toimiteta 1 momentissa tarkoitettuun määräaikaan mennessä, työ- ja elinkeinoministeriö käynnistää järjestämislain 16 §:ssä tarkoitettua menettelyä työllisyysalueiden muodostamiseksi. Työvoimapalvelujen järjestämiseen tarkoitetut toimitilat siirtyvät työvoimaviranomaisten hallintaan 1 päivänä tammikuuta 2025 voimaansaattamislain 8 §:n nojalla, ellei kunta ilmoita 31.10.2023 mennessä em. ilmoitusten yhdessä, että se ei halua vastaanottaa toimitiloja. Valtion kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) siirtää toimitilojen vuokrasopimukset työvoimaviranomaisille. Vantaan kaupungin tarkoitus on vastaanottaa toimitilat.

TE24-uudistuksella tavoitellaan positiivisia työllisyysvaikutuksia siirtämällä työvoimapalveluiden järjestämisvastuu kunnille, jotka tuntevat kuntalaistensa tarpeet ja jotka voivat hyödyntää työllistämässä kuntaekosysteemin (kumppanuudet ym.) tarjoamia mahdollisuuksia. Uudistuksessa kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee koskemaan työmarkkinatuen lisäksi peruspäivärahaa ja ansiopäivärahan perusosaa. Rahoitusvastuu alkaa 10 prosentin suuruisena, sen jälkeen, kun työnhakijalle on maksettu työttömyysetuutta 100 päivältä, ja kasvaa portaittain työttömyyden pitkittyessä. Enimmillään kunnan osuus on 50 prosenttia sen jälkeen, kun työnhakijalle on maksettu etuutta 700 päivältä. Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkea työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavan työttömyysetuuden osalta. Kiristävällä vastuulla lainsäätäjä ohjaa kuntia vaikuttavaan työllisyyden hoitoon.

Uudistusta koskevat keskeiset lait ovat laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023, järjestämislaki), laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023) sekä laki työvoimapalveluiden

järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaannpanosta (383/2023, voimaannpanolaki). Uudista varten on säädetty muutoksia myös yli 40 muuhun lakiin. Voimaannpanolain 5 §:n mukaan työvoimapalveluiden järjestämisvastuu ja siihen liittyvät tehtävät siirtyvät järjestämislaissa tarkoitetuille kuntapohjaisille työvoimaviranomaisille 1 päivänä tammikuuta 2025. TE24-uudistuksella on lisäksi vahva yhteys kotoutumislain uudistukseen (ns. KOTO24-uudistus). Uusi laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023) tulee voimaan samassa yhteydessä vuoden 2025 alusta.

Valmistautuminen TE24-uudistukseen on alkanut Vantaan kaupungissa valmistelutyöryhmän perustamista koskevalla kaupunginjohtajan 25.1.2022 päätöksellä *VD/344/00.01.01.01/2022*. Valmistelutyöryhmän tehtäviksi on asetettu mm. kaupunkitasoinen valmistelu TE-palveluiden siirron toteuttamiseksi, Kerava-yhteistyön toteuttamisen valmistelu ja PKS-yhteistyön toteuttaminen tulevassa mallissa. Valmistelutyöryhmään on kuulunut alun perin Vantaan kaupungin eri toimijoiden lisäksi Keravan kaupungin edustajia ja sen yhteyteen on perustettu myös useita alatyöryhmiä omine vastuualueineen.

Järjestämisvastuualatyöryhmässä, johon on kuulunut molempien kaupunkien edustajia, on valmisteltu aiesopimus Vantaa-Kerava työllisyysalueen muodostamiseksi. Vantaan kaupunginhallitus on 19.12.2022 § 17 sitä hyväksyessään edellyttänyt, että myös Keravan kaupunki hyväksyy sen osaltaan 31.1.2023 mennessä tai Vantaan kaupunki järjestää TE-palvelut itse. Keravan kaupunki on päättänyt kuitenkin helmikuussa 2023 hakea voimaannpanolain 4 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa saada järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti. Järjestämisvastuualatyöryhmässä on valmisteltu siksi uudistettu aiesopimus Vantaan ja Keravan kaupunkien välisestä yhteistyöstä järjestämisvastuullisina työvoimaviranomaisina. Se perustuu lähtökohdalle, että valtioneuvosto vahvistaa Keravalle oikeuden järjestää työvoimapalveluita, vaikka sen työvoiman määrä ei täytä järjestämislain 12 §:ssä itsenäiselle järjestämiselle edellytettyä 20 000 henkilön määrää. Aiesopimuksessa ilmaistaan osapuolten yhteinen tahtotila keskinäiseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen itsenäisinä järjestämisvastuullisina työvoimaviranomaisina. Molemmat kaupungit ovat hyväksyneet uudistetun aiesopimuksen helmikuussa 2023 (Vantaan kaupunginhallitus 27.2.2023 13 §). Kerava on keskittynyt tämän jälkeen omaan itsenäiseen TE 24-valmisteluunsa.

Järjestämislain 12 §:n 1 momentin mukaan kunta voi järjestää kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos sen työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Koska Vantaan työvoimavoiman määrä on 128 300 henkilöä, täyttyy laissa säädetty kriteeri työvoimapalveluiden itsenäiselle järjestämiselle selvästi. Vantaan kaupungin järjestämissuunnitelman tarkoituksena on osaltaan osoittaa, että kaupungilla on edellytykset suoriutua valtiolta siirtyvien julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä itsenäisesti.

Järjestämissuunnitelma liittyy lainsäädäntöteknisesti järjestämislain 15 §:ssä säädettyjen ilmoitusvelvollisuuksien täyttämiseen lainsäätäjän asettamassa määräajassa. Tämän jälkeen järjestämissuunnitelmassa mainitut asiasisällöt täsmentyvät TE24-valmistelun edetessä.

Työ- ja elinkeinoministeriön kunnille 7.6.2023 osoitettuun ohjeeseen VN/17693/2023 sisältyvässä liitteessä *Evästys työllisyysalueiden ilmoitusten jättämisestä ja käsittelystä Ohjeistus kunnille työvoimapalveluiden järjestämistä koskevasta suunnitelmasta* todetaan, että tavoiteaikatauluna on, että TEM viestii 27.11.2023 selvistä työllisyysalueista. Selvällä työllisyysalueella tarkoitetaan tilannetta, jossa työllisyysalueen kriteerit täyttyvät, eikä viereisillä alueilla ole epäselvyyttä. Keravan kaupungin päätös hakea voimaannpanolain 4 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti tulee siten vaikuttamaan Vantaan kaupungin tilanteeseen.

Järjestämislain 16 §:n 1 momentin mukaan (ns. perälautasäännös) jos kunta, jonka 12 §:ssä tarkoitettu työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä eikä valtioneuvosto ole myöntänyt voimaannanolain 4 §:ssä tarkoitettua lupaa, jää työllisyysalueen ulkopuolelle, valtioneuvosto päättää työllisyysalueen muodostamisesta tai kunnan kuulumisesta työllisyysalueeseen sekä kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista ja muista yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston on kuultava ennen päätöksentekoa asianomaisia kuntia ja työllisyysaluetta. Valtioneuvoston päätös yhteistoiminnan ehdoista on voimassa, kunnes asianomaiset kunnat toisin sopivat.

Em. 7.6.2023 ohjeessa todetaan, että tavoitteena myös on, että 27.11.2023-2.2.2024 toteutetaan kuntien kuuleminen päätösesitysluonnoksista (perälauta ja poikkeuslupa). Valtioneuvoston on tarkoitus tehdä 29.2.2024 päätökset työllisyysalueista.

Järjestämisvastuuta koskevat kunnan ilmoitukset tulee toimittaa 7.6.2023 ohjeen mukaan viimeistään 31.10.2023. Asiakirjojen on oltava kunnan toimivaltaisten elinten hyväksymiä mutta asiakirjoilta ei aikataulusyistä voida edellyttää lainvoimaisuutta toimittamishetkellä.

Kaupunginhallitus 18.9.2023 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) Vantaan kaupunki järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti ja
- b) hyväksytään liitteenä oleva luonnos Vantaan kaupungin suunnitelmaksi työvoimapalveluiden järjestämiseksi

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin järjestämissuunnitelma_LUONNOS

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Susanna Taipale-Vuorinen, työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja, p. 0400 444 883

Eija Väättäinen, työllisyyspäällikkö, p. 040 481 0685

Janne Riipinen, lakimies, p. 040 500 2745 etunimi.sukunimi@vantaa.fi